

**PODPORA
STRATEGICKÉHO
PŘÍSTUPU
K INTEGRACI CIZINCŮ
V OBCÍCH**

**NÁVOD
NA PŘÍPRAVU
A REALIZACI
INTEGRAČNÍCH
WORKSHOPŮ**

© Multikulturní centrum Praha
Praha 2015, 1. vydání

Autoři:

Jakob Hurrele a kol.

Kontakt:

Jan Dítko

Multikulturní centrum Praha, z.s.
Náplavní 1, 120 00 Praha 2

Telefon: +420 – 296 325 345
E-mail: jan.ditko@mkc.cz

www.mkc.cz | helpdesk.migraceonline.cz

ISBN: 978-80-87615-10-2

OBSAH

1 Úvod: Integrační workshop jako nástroj pro systematické uchopení problematiky integrace cizinců na lokální úrovni	2
2 Stručně k účelu workshopů	4
2.1 Pro koho je workshop určen?	4
2.2 Cíle workshopu a možné příklady jeho využití	5
3 Příprava workshopů	7
3.1 Krok 1: Volba facilitátora či oslovení měst	7
3.2 Krok 2: První setkání facilitátorů a vedením města	8
3.3 Krok 3: Vypracování písemné nabídky	9
3.4 Krok 4: Druhé setkání s vedením města	10
3.5 Krok 5: Získávání dat a analýza situace	10
3.6 Fakultativní další kroky	11
3.7 Možnost A: Focus group s cizinci	11
3.8 Možnost B: Rozhovory s cizinci	12
4 Organizace workshopů	13
4.1 Základní struktura a časové varianty workshopu	13
4.2 Programová struktura jednotlivých variant	16
4.2.1 Varianta A (dvoudenní workshop)	16
4.2.2 Varianta B (jednodenní workshop) a Varianta C (2 x 4 hodiny)	18
4.2.3 Varianta D (4 hodiny)	19
5 Popis jednotlivých modulů	20
5.1 A: Přivítání a registrace účastníků	20
5.2 B: Zahájení	20
5.3 C: Představení struktury workshopu	21
5.4 D: „Migrování po místnosti“	21
5.5 E: Hodnocení kvality soužití	22
5.6 F: Kvíz a prezentace „Migrace a integrace v našem městě“	23
5.7 G: Prezentace oblastí (a následná diskuse)	24
5.8 H: SWOT analýzy v jednotlivých oblastech: část 1: Co v našem městě funguje a co naopak schází?	24
5.9 I: SWOT analýzy v jednotlivých oblastech: část 2: Jaké vidíme příležitosti a hrozby?	25
5.10 J: Prezentace zkušenosti ze zahraničí a možnosti financování integračních projektů	26
5.11 K: Rekapitulace + zpětná vazba	27
5.12 L: Přivítání / rekapitulace prvního dne	27
5.13 M: Cizinci v mém městě – různorodá realita	28
5.14 N: Migrace a integrace ve strategických dokumentech státu a obcí	28
5.15 O: Formulování cílů integrační politiky (úvod, skupinová práce, prezentace výsledků)	29
5.16 P: „Další kroky...“ (diskuse)	30
5.17 Q: Shrnutí a zpětná vazba	31
Přílohy	32
Příklad textu nabídky	32
Příklad dopisu starosty	32
Příklad dokumentace workshopu	32
Příklad pozvánky pro cizince	33

1. ÚVOD

INTEGRAČNÍ WORKSHOP JAKO NÁSTROJ PRO SYSTEMATICKÉ UCHOPENÍ PROBLEMATIKY INTEGRACE CIZINCŮ NA LOKÁLNÍ ÚROVNI

Počet cizinců v českých městech pozvolna roste. Nabízí se tedy otázka, jak lépe využít jejich potenciál a jak předcházet problémům, které mohou v oblasti vzájemného soužití vznikat? Základem je systematický přístup k integraci cizinců na komunální úrovni.

Co ve stávající nabídce sociálních služeb schází? Co na přítomnosti cizinců trápí starousedlíky? Přes koho lze navázat komunikaci s cizinci? A co vlastně nejvíce potřebují ze svého pohledu samotní cizinci? V mnoha případech není vůbec jednoduché rozhodnout, kde začít a jaké první kroky je třeba v oblasti integrace cizinců podniknout.

Multikulturní centrum Praha z. s. (MKC Praha) přináší českým městům unikátní nástroj pro usnadnění strategického plánování v této oblasti – integrační workshop. Jeho prostřednictvím se snažíme pomoci obcím vybudovat integrační infrastrukturu za využití potenciálu všech aktérů i již existujících opatření. Workshop spojuje znalost místních podmínek se zkušenostmi německého specialisty na lokální integraci – nadace Bertelsmann Stiftung. Účastníkům se pod vedením zkušených facilitátorů daří v krátkém čase dospět k formulaci konkrétní strategie ušité na míru specifickým potřebám obce. Pomocí integračního workshopu mohou obce rovněž získat výraznou podporu při přípravě projektů v oblasti integrace cizinců z programů Ministerstva vnitra ČR, Azylového, migračního a integračního fondu (AMIF), EU fondů nebo jiných zdrojů. Na integračním workshopu se v ideálním případě setkávají lidé ze tří rozdílných sfér: představitelé města a městských organizací a škol, zástupci neziskových organizací a v neposlední řadě také zástupci samotných cizinců. Účast poslední skupiny vnímáme jako klíčový prvek workshopů. Zároveň se ale jedná v českém kontextu o velkou výzvu, protože cizinci zde nejsou zatím tak ukotveni a organizováni, jak je tomu v mnoha západních státech, kde dnes již není obtížné partnery uvnitř komunit cizinců nalézt.

Metodická příručka je primárně určena facilitátorům workshopu. Může ale sloužit též zástupcům obcí, kteří mají zájem se o nástroji integračních workshopů více dozvědět nebo kteří uvažují o zorganizování workshopu ve vlastní režii. Vzhledem k zásadnímu významu přípravných kroků, které jsou nezbytné pro určení celkového směru a časového formátu workshopu, se věnujeme v příručce nejen realizaci jednotlivých aktivit workshopu, ale představujeme též alespoň ve stručnosti též kroky, které by měly samotnému workshopu předcházet. Snažili jsme se o co největší konkrétnost: ať už v otázkách požadavků na prostor nebo strategie pro získání cizinců pro účast na workshopech. Chceme předat co možná nejpraktičtější znalosti a zkušenosti, které MKC Praha získalo během pořádání z realizace osmi workshopů v sedmi městech a městských částech.

Metodika popisuje postup při přípravě a realizaci workshopů v různých časových a obsahových variantách. Flexibilní struktura metodiky reflektuje zkušenost, že zaměření každého workshopu vždy určuje zadavatel (město, městské části) v dialogu s realizátorem. Proces vzniku zadání, které je často výsledkem několika setkání mezi facilitátory workshopu, úředníky, kteří mají integraci cizinců nebo příbuznou agendu na starosti, a politickým vedením města, vnímáme jako důležitou součást přípravy workshopu. K přípravě patří i základní výzkum o situaci v daném místě, který pomůže identifikovat klíčové aktéry. Některé ze získaných informací mohou být rovněž prezentovány v rámci samotného workshopu.

2.

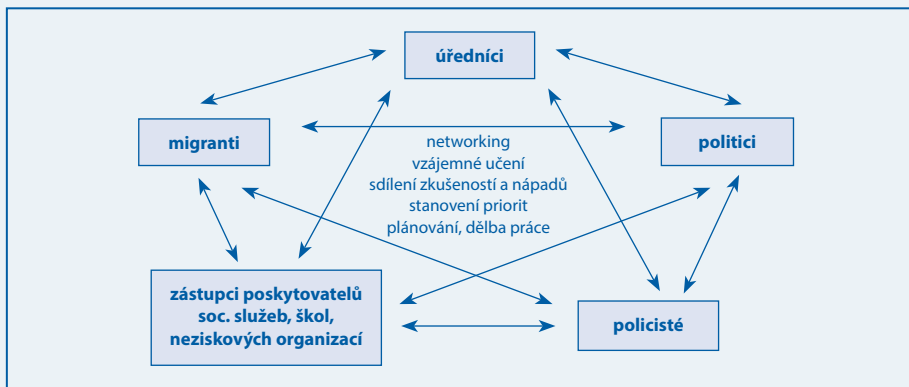
STRUČNĚ K ÚČELU WORKSHOPŮ

Líbí se Vám idea integračních workshopů a zvažujete, že takový workshop sami uspořádáte? Nebo máte pocit, že by takový workshop pomohl Vaší obci se posunout dále v oblasti integrace cizinců? Co ale lze od integračního workshopu očekávat? Na co se hodí integrační workshop a na co existují vhodnější nástroje?

Mít jasnou představu o koncepci workshopů je důležité nejen pro potenciální zájemce, ale samozřejmě i pro facilitátory, které s obcí jednájí o možnosti workshop uspořádat. Je nesmírně důležité si vyjasnit mezi obcí a externími facilitátory, že klíčovým faktorem úspěchu workshopu je aktivní postoj vedení obce, jež musí zajistit účast klíčových úředníků a vyjádřit vůči účastníkům vůli s výstupy workshopu prakticky pracovat.

2.1 PRO KOHO JE WORKSHOP URČEN?

Nevhodnějším modelem se jeví ten, kdy se na workshopu setkají všichni aktéři, jichž se problematika integrace cizinců ať už profesně nebo osobně dotýká. Integrace cizinců je průřezovým tématem, jehož aspekty nalezneme ve všech oblastech státní správy či místní samosprávy. Školy navštěvují děti cizinců. Úřady práce rozhodují o vydání pracovních povolení. Odbor sociálních věcí či poskytovatelé sociálních služeb pomáhají imigrantům řešit praktické starosti. Policie se zabývá bezpečnostními otázkami, živnostenský či finanční úřad je ve styku s cizinci-podnikateli. Lékařská zařízení navštěvují zahraniční pacienti. Cizinci mají své fotbalové kluby, taneční skupiny či modlitebny. Řada obcí se potýká s problémem, jak srozumitelně informovat cizince o povinnostech, které vůči ní mají. Samostatnou, zcela klíčovou skupinou účastníků jsou samotní cizinci. Při absenci volebního práva pro cizince je nezbytné nastolit alternativní způsoby komunikace obce s touto kategorií občanů. Imigranti na integračním workshopu poskytují účastníkům z řad majoritního obyvatelstva nedocenitelný pohled zevnitř a také nenahraditelnou zpětnou vazbu – řada dobře míněných projektů či opatření, směřovaných na cizince, okouzluje zaměstnance úřadů či nevládních organizací elegancí či propracovaností, avšak na imigranty působí zcela nesrozumitelně či v nich nevidí žádný užitek.

2.2 CÍLE WORKSHOPU A MOŽNÉ PŘÍKLADY JEHO VYUŽITÍ

Pokud se obec rozhodne uspořádat integrační workshop, dává tím jednoznačně najevo snahu či potřebu se integraci cizinců systematicky věnovat. Takto deklarovaný aktivní postoj vedení obce zajistí účast klíčových aktérů.

Ještě před organizací a realizací workshopu je nutné důkladně si vyjasnit cíl workshopu – vedení města i účastníci musí mít jasno, co bude výstupem workshopu. Je například možné využít workshop k formulaci obecní integrační strategie pro potřeby komunitního plánování, k identifikaci témat a náčrtu struktury projektové žádosti či k pouhému vzájemnému seznámení se aktéry a vzájemnému zasíťování – vytvoření nových komunikačních mechanismů.

CÍLE WORKSHOPU

- # podpořit obce, města a městské části při formulaci koncepce lokální integrace,
- # poskytnout pomoc při přípravě projektů financovaných z programů Ministerstva vnitra ČR, Evropského integračního fondu nebo jiných zdrojů,
- # navázat a posílit spolupráci a komunikaci mezi samosprávou, státní správou, neziskovými organizacemi a dalšími relevantními aktéry, které jsou v daném místě odpovědné za jednotlivé oblasti lokální integrace jako školství, sociální oblast, bezpečnost, podnikání nebo bydlení,
- # poskytnout příležitost se vzájemně učit a nastavit priority pro vznik integrační koncepce
- # získat aktuální přehled o tématu integrace, informace o možnostech financování integračních aktivit a inspiraci ze zajímavých příkladů pro-integračních opatření realizovaných municipalitami v ČR i v zahraničí.

Zkušenosti workshopů MKC Praha ukazují, že se konkrétní výsledek může lišit podle lokální situace a očekávání místních aktérů. V některých případech byl cíl **Vznik samostatného strategického dokumentu** (příklad: Koncepce hlavního města Prahy pro oblast integrace cizinců, ke které MKC Praha realizovalo integrační workshop jako příležitost k získání zpětné vazby a konkretizování priorit), jinde šlo spíše o **Zpracování problematiky integrace pro její začlenění do dalších strategických dokumentů města** (komunitní plán sociálních služeb, strategický plán města, propojení s Místní Agendou 21) nebo o **Identifikace témat pro projektové žádosti**.

3.

PŘÍPRAVA WORKSHOPŮ

3.1 KROK 1: VOLBA FACILITÁTORA ČI OSLOVENÍ MĚST

Multikulturní centrum Praha mělo díky projektu „Na práci v ČR“ možnost nabízet integrační workshopy obcím a městským částem v Praze a v karlovarském a středocheském kraji bezplatně.

Realizační tým oslovil na začátku písemnou formou vedení měst s vyšším podílem cizinců. Dále jsme využili možnosti informovat o nabídce workshopů na konferencích pro samosprávy, komunikačními kanály Ministerstva vnitra ČR a Agentury pro sociální začleňování pod Úřadem vlády. V mnoha případech poté následovaly osobní prezentace a vypracování písemné nabídky, která už přímo reflektovala představy města ohledně formátu workshopu. Vzhledem k potřebě zapojit do přípravy workshopů jak politické vedení měst, tak jeho úředníky, může tento proces trvat i několik měsíců.

V případě replikace myšlenky workshopů jiným subjektem bude volba strategie oslovení samozřejmě velmi záležet na postavení realizátora a jeho přesném záměru. Pokud se obec rozhodne integrační workshop zrealizovat sama, je na samém počátku důležité definovat následující:

Deklarace vedení města problém řešit, vyjádřit integračnímu workshopu politickou podporu

V ideálním případě integrační workshop zastřeší starosta či jiný čelní představitel obce.

Definování cíle workshopu

Vedení obce stanoví, zda cílem workshopu je zpracování problematiky integrace cizinců pro potřeby strategického plánování, zpracování návrhu integračního projektu, zasiťování aktérů apod.

Identifikace a pověření koordinátora integračního workshopu

Představitel obce pověří organizací workshopu osobu, která disponuje vzhledem do problematiky integrace cizinců či které tato problematika přísluší z hlediska náplně práce (může se jednat o zástupce organizace, která poskytuje sociální služby cizin-

cům, případně referenta pro národnostní menšiny, vedoucího odboru sociálních služeb apod.). Je důležité, aby pověřená osoba disponovala dobrými organizačními schopnostmi.

Identifikace a pověření týmu facilitátorů

Integrační workshop vyžaduje intenzivní facilitaci, o kterou by se měli postarat ideálně tři facilitátoři, kteří mají zkušenost například s organizací a facilitací pracovních skupin v rámci komunitního plánování. Zároveň by se mělo jednat o odborníka v oblasti migrace, který se v tematice orientuje a který může předat rady pomocí příkladů z jiných měst nebo ze zahraničí. Facilitátoři postupují podle metodiky, kterou držíte v ruce, a sledují cíl integračního workshopu definovaný vedením města.

Bez ohledu na to, zda myšlenka uspořádat integrační workshop vznikla ve městě, které následně hledá externího facilitátora, nebo zda se jedná o reakci na nabídku týmu facilitátorů, který město oslovil, mělo by být druhým krokem setkání týmu facilitátorů a vedení města.

3.2 KROK 2: PRVNÍ SETKÁNÍ FACILITÁTORŮ A VEDENÍM MĚSTA

První setkání s vedením města má obvykle několik cílů. Měl by být nejen představen workshop jako nástroj pro podporu dialogu a tvorbu politik v oblasti integrace cizinců, ale tým by měl také získat informace týkající se vnímání situace a potřeb města v této oblasti. Dále je to dobrá příležitost pro získání prvních kontaktů s osobami, které se integrací zabývají.

Na základě těchto informací doporučujeme mapovat situaci a formulovat písemnou nabídku programu workshopu, která může být předmětem druhého přípravného setkání s vedením města. Celkově považujeme za důležité od samého začátku usilovat o informovanost a zapojení vedení města (ideálně starosty nebo primátora), protože jinak může hrozit, že vedení města nebude s průběhem a výsledky workshopu seznámeno a výsledky „nepřijme za své“.

NA CO BYCHOM SE NEMĚLI ZAPOMENOUT ZEPTAT?

- # Celkové vnímání situace (problémy, prostorová distribuce cizinců/migrantů, situace dětí cizinců/migrantů ve školách, vnímání přítomnosti cizinců v očích většinové populace)
- # Současné i dřívější aktivity města v oblasti integrace cizinců/migrantů
- # Existence strategických dokumentů (jejich současný stav, plánované aktualizace, zodpovědná osoba) a souvislosti s integrační tematikou
- # Identifikace klíčových osob a případných kontaktů mezi cizinci/migranty
- # Identifikace klíčových nevládních neziskových organizací (NNO) a dalších aktérů

Pokud vedení města už v této fázi jednání projevuje konkrétní zájem o realizaci workshopu, doporučujeme diskutovat už teď časové možnosti města a výhody/nevýhody různých časových formátů jako například:

Varianta	Dostupnost pro zaměstnance města	Dostupnost pro cizince
jeden celý den 9.00–16.00	?	?
dva celé dny 9.00–16.00	?	?
2 x večer 17.00–20.00	?	?
víkendová akce	?	?

3.3 KROK 3: VYPRACOVÁNÍ PÍSEMNÉ NABÍDKY

Na základě informace získané během prvního setkání vypracuje tým facilitátorů písemnou nabídku nebo koncepční návrh (viz příklad v příloze). Součástí nabídky bude krátký popis koncepce workshopů, informace o facilitátorech, podrobný návrh programu a první indikativní seznam osob, které by měli být na workshop pozvány. Seznam může být výsledkem studia organizačního harmonogramu na webu obce (identifikace osob s relevantními odpovědnostmi), webu NNO, škol atd. Jedná se hlavně o základ pro diskusi na druhém setkání s městem.

3.4 KROK 4: DRUHÉ SETKÁNÍ S VEDENÍM MĚSTA

Pokud během prvního setkání už došlo k zásadní dohodě mezi městem a realizačním týmem, že se integrační workshop bude konat, je druhé setkání dobrou příležitostí pro jeho konkrétní plánování. Určitým vodítkem může být písemná nabídka, kterou by město mělo obdržet alespoň týden před setkáním.

Během setkání by se měly vyjasnit následující body:

Určit termín a délku workshopu

s dostatečným předstihem, aby se podařilo zajistit přítomnost všech klíčových osob

Projít návrh programu

Zahájení workshopu

– ideálně by měl promluvit starosta a zdůraznit a vysvětlit, jak workshop souvisí s prioritami města a jakou formou budou výsledky využity

Účastníci

– kdo by se měl workshopu zúčastnit, kdo koho pozve a kde se mají účastníci registrovat

Místnost pro workshop

– kvůli pohybovým aktivitám se musí jednat o velkou místnost s možností přesunu nábytku (obvykle je třeba široký kruh ze židlí)

Další logistické otázky

– občerstvení, flipcharty podle počtu pracovních skupin na workshopu...

3.5 KROK 5: ZÍSKÁVÁNÍ DAT A ANALÝZA SITUACE

Facilitátoři workshopu by měli být alespoň v hrubých obrysech seznámeni se situací v obci, ve které workshop proběhne. Na workshopu by měli poskytnout základní souhrnné informace o migraci v dané obci a být schopen tyto informace interpretovat v kontextu celkových trendů v oblasti migrace (případě ve spolupráci s externím expertem). Dále by se měl seznámit s existujícími strategickými dokumenty obce. Z uvedených důvodů se věnuje další krok mapování situace. Doporučujeme:

si vyžádat od školského odboru informace o podílu dětí s cizí státní příslušností v jednotlivých školách za posledních 5–10 let;

analyzovat data ze Sčítání lidu, domů a bytů (SLDB), které lze vyžádat od Českého sta-

tistického úřadu na úrovni sídelních jednotek představujících nejpodrobnější dostupné statistické měřítko a ze získaných informací vytvořit mapy pro účely prezentace;

provedení rozhovorů se zástupci vybraných škol a NNO. Kromě získávání informací o situaci v klíčových oblastech mohou rozhovory sloužit k identifikaci strategie pro pozvané cizince (v případě škol například rodiče školáků nebo mladé absolventy; v případě NNO oslovení tlumočnice nebo klienty).

3.6 FAKULTATIVNÍ DALŠÍ KROKY

Jak již bylo výše řečeno, v České republice vznikla většina místních komunit cizinců relativně nedávno v souvislosti s pracovní migrací reagující na potřeby místního trhu práce. Cizinci proto bývají méně ukotveni v české společnosti, než je tomu v mnoha západoevropských městech, kde si cizinci vybudovali hustou síť vlastních institucí a organizací. Tento fakt značně komplikuje získávání cizinců jako aktivních účastníků integračního workshopu, neboť ne všude existují funkční cizinecké organizace, spolky či církevní sdružení se širokou členskou základnou.

Navrhujeme zde proto jako možnost dvě strategie, které by mohli pomoci vzbudit zájem cizinců o workshop.

3.7 MOŽNOST A: FOCUS GROUP S CIZINCI

Je velmi žádoucí přesvědčit pro účast na workshopu takové imigranty, kteří disponují ve vlastní komunitě určitým postavením. Může se jednat například o představitele místních cizineckých sdružení, občanské aktivisty či etablované a plně integrované cizince, kteří neztratili se svými komunitami kontakt.

Jeden z problémů při přípravě workshopu je zvolení termínu, který vyhovuje jak zaměstnancům úřadu (obvykle během pracovní doby) tak i cizincům (kteří většinou během týdne pracují velmi intenzivně a mohou tak spíše mimo pracovní dobu). Zde se nabízí možnost zorganizovat jako přípravnou aktivitu cca 2–3 týdny před workshopem focus group – neboli ohniskovou skupinu (skupinový rozhovor) s cizinci o situaci ve městě. Nabízí se několik výhod:

Informace získané ve focus group může facilitátor představit na workshopu.

Focus group může pomoci s identifikací klíčových osob, se kterými lze následně cíleně domluvit účast na workshopu.

Pro cizince, kteří se zatím neangažovali ve veřejném životě a kteří nemají příliš jasnou představu o tom, co jim v městě schází, může být diskuse v rámci focus group dobrou přípravou pro diskusi v rámci integračního workshopu.

3.8 MOŽNOST B: ROZHOVORY S CIZINCI

Jednou z dalších mnoha možností pro budování kontaktu mezi facilitátory a cizinci ve městě jsou individuální rozhovory o situaci cizinců v dané obci, během kterých se respondenti dozvědí o realizaci workshopu a možnosti se ho účastnit. Dále lze v odůvodněných uvažovat o možnosti cizincům poskytnout za čas věnovaný rozhovoru odměnu s tím, že se předpokládá i jejich účast na workshopu.

Může být podnětné hovořit s řadovými cizinci a mapovat aspekty interakce s majoritou či institucemi z jejich hlediska. Jazykovou bariéru je možné překonat například pomocí komunitních tlumočnicků či interkulturních mediátorů

Více informací najdete na:

<http://www.meta-ops.cz/komunitni-tlumoceni>

<http://interkulturniprace.cz/>

4.

ORGANIZACE WORKSHOPŮ

4.1 ZÁKLADNÍ STRUKTURA A ČASOVÉ VARIANTY WORKSHOPU

Metoda workshopu vychází z předpokladů, že znalostmi o situaci cizinců disponují především místní aktéři. Cílem workshopu je tyto znalosti zmapovat a propojit. Na jejich základě poté účastníci formulují návrhy opatření. Role facilitátorů je přitom v ideálním případě skutečně pouze facilitační.

Všechny časové a obsahové varianty integračního workshopu spojuje základní struktura: Na začátku workshopu mapují všichni účastníci celkovou situaci. Na základě výstupů tohoto mapování jsou definovány oblasti, na které se workshop soustředí ve skupinové práci, v níž dojde k podrobnému mapování situace v jejich oblastech a k navrhování konkrétních aktivit. To znamená, že většinu času pracují účastníci v menších skupinách. Velmi se nám osvědčila metoda využití jednoho skupinového facilitátora pro každou skupinu, který má na starosti to, že skupina porozuměla instrukcím k následujícímu pracovnímu kroku a dodržuje časový rámec.

Je-li cílem workshopu vypracovat celkovou strategii města pro oblast integrace cizinců, je dvoudenní formát z časového i obsahového hlediska ideální, protože dává prostor pro hlubší diskuze. Umožňuje totiž začlenit do programu aktivity, které mohou rozšířit dosavadní pohled účastníků na otázky migrace (například teoretické úvahy, informace ohledně demografického vývoje, setkání s místním cizincem atd.). Zkušenosti realizačního týmu Multikulturního centra Praha ovšem ukazují na fakt, že kvůli časové vytíženosti účastníků není ve většině případů realistické s dvoudenní variantou počítat. Potřeba zohlednit jak časové možnosti, tak i specifické zadání města vedlo k rozhodnutí rozvinout metodologii workshopů jako modulový systém, který umožňuje vytvořit strukturu workshopu šitý na míru místním potřebám i časovým možnostem. Navrhovanou časovou dotaci u jednotlivých aktivit je třeba chápat jako indikativní, protože potřebný čas závisí jak na velikosti skupin, tak i ochotě či potřebě účastníků diskutovat během workshopů.

PŘEHLED VARIANT:

	A	B	C	D
Délka	2 dny	1 den	2 x 4 hodiny	1 x 4 hodiny
Východisko	Dvoudenní workshop se obvykle pořádá na začátku strategického plánování města v této oblasti.	Strategický workshop může být realizován i v kratším čase. Jednodenní varianta se doporučuje zvláště v případě, kdy už aktivita navazuje na plánovací aktivitu města v této oblasti. Tím pádem může sloužit k získání zpětné vazby nebo aktualizace záměrů.	Varianta C se hodí obzvláště jako odpolední či večerní formát, který zjednodušuje účast cizinců. Představitelné jsou i další varianty, jako například 2 x 4 hod. po večerech a následně jeden den workshopu o víkendu.	Velmi krátký formát se nabízí hlavně v případech, když cílem workshopu je mnohem víc úzce definovaný (například plánování v jedné oblasti). Jinak není možný v tak krátkém čase odpracovat problematiku v celé šíři.
Výsledek (příklad)	Koncepce nebo strategie, včetně návrhu akčního plánu	Koncepce nebo strategie, včetně návrhu akčního plánu (kratší verze) Akční plán	Koncepce nebo strategie, včetně návrhu akčního plánu (kratší verze) Akční plán	Akční plán pro jednu oblast Koncepce v jedné oblasti
Časový formát (příklady)	Dva dny po sobě 9.00–17.00 2 x stejný den ve 2 týdnech po sobě	Jeden den 9.00–17.00	2 x (16.00–20.00)	14.00–18.00 Nebo 16.00–20.00

INTEGRAČNÍ WORKSHOP PRAHA 12 – LIBUŠ

PŘÍKLAD VARIANTA A

Hlavním úkolem workshopu bylo zpracovat cizineckou problematiku pro nový Komunitní plán sociálních služeb a propojit aktéry působící v městských částech Praha 12 a Praha-Libuš, známé díky tržnici SAPA.

„Mám dobrý pocit z tvůrčí atmosféry a věřím, že výstupy využijeme,“ hodnotila workshop z listopadu 2013 Marie Vašáková z městské části Praha 12, která byla zadavatelem workshopu.

INTEGRAČNÍ WORKSHOP KARLOVY VARY

Kromě identifikace silných a slabých stránek a priorit byla cílem workshopu i podpora networkingu mezi aktéry z řad cizinců, veřejného a neziskového sektoru i občanské veřejnosti. Výsledky workshopu mají být jedním z podkladů pro proces komunitního plánování sociálních služeb a mohou sloužit samostatně jako podkladový materiál při tvorbě projektových návrhů i při tvorbě integrační strategie města.

PŘÍKLAD VARIANTA B

INTEGRAČNÍ WORKSHOP PRAHA-ČAKOVICE

PŘÍKLAD VARIANTA C

V městské části Praha-Čakovice proběhl workshop dvakrát po pracovní době. Časový formát umožnil účast pracujících občanů, které byli o workshopu informováni v radničních novinách. Workshop se zabýval hlavně potřebou vytvořit místo setkávání pro starousedlíky a nově přichozí obyvatele této rychle rostoucí městské části. Workshop vedl k formulaci akčního plánu pro přestavbu existujícího objektu v majetku MČ, který by v budoucnosti mohl sloužit jako komunitní centrum.

INTEGRAČNÍ WORKSHOP ŽLUTICE

I v případě Žlutice se zabývali účastníci workshopů potřebou vytvoření místa pro setkání. Tentokrát byla pozornost soustředěna na mladé lidi, kteří také tvořili většinu účastníků workshopů. Cíl workshopu byl od začátku jasně definován: Město vyjádřilo zájem vytvořit místo setkávání mládeže a mělo již k tomu účelu již dříve získané prostředky. Cílem workshopu bylo konkretizovat tuto představu v dialogu s budoucími uživateli klubu.

PŘÍKLAD VARIANTA D

4.2 PROGRAMOVÁ STRUKTURA JEDNOTLIVÝCH VARIANT

V této části představujeme strukturu všech vypracovaných variant workshopu. Struktura může zároveň sloužit facilitátorům jako základní „jízdní řád“. Najde zde kromě předpokládané časové dotace i přehled pomůcek, které jsou k pořádání modulu potřeba. Podrobný popis jednotlivých modulů následuje v kapitole 5.

4.2.1 VARIANTA A (DVOUDENNÍ WORKSHOP)

DEN 1

Čas	Modul	Potřebné pomůcky
8.30–9.00	A: Přivítání a registrace účastníků	Káva, seznam účastníků
9.00–9.15	B: Zahájení	
9.15–9.30	C: Představení struktury workshopu	
9.30–10.00	D: „Migrování po místnosti“	4–6 velkých papírů A 4 nebo A 3 s nápisy (město XY, okres, ČR, Slovensko, zbytek Evropy, mimo Evropy) Velký prostor, mikrofon
10.00–10.50	E: Hodnocení kvality soužití	2 papíry A3 nebo A4, případně lepicí pásmo 2 menší kartičky a 1 fixa pro každého účastníka workshopu Velký prostor, mikrofon
10.50–11.10	<i>Přestávka na kávu</i>	<i>Občerstvení</i> (facilitátoři využívají čas během představy pro roztřídění výsledků do tematických skupin)
11.10–11.45	F: Kvíz a prezentace „Migrace a integrace v našem městě“	PPT prezentace, projektor, plátno Čokoláda pro účastníky kvízu
11.45–12.15	G: Prezentace oblasti (a následně diskuse)	Jeden flipchart pro každou skupinu (skupiny jsou obvykle 4)
12.30–13.15	<i>Oběd</i>	
13.15–14.15	H: SWOT analýzy v jednotlivých oblastech – část 1: Co tady funguje a co naopak schází?	Jeden flipchart pro každou skupinu (skupiny jsou obvykle 4)
14.15–15.00	I: SWOT analýzy v jednotlivých oblastech – část 2: Jaké jsou hrozby a příležitosti?	
15.00–15.30	<i>Přestávka na kávu a „představení výsledků skupinové práce“</i>	Občerstvení
15.30–16.15	J: Prezentace: zkušenosti ze zahraničí a možnosti financování integračních projektů	PPT prezentace, projektor, plátno
16.15–16.45	K: Kam jsme se dostali a co nás čeká? + zpětná vazba	

DEN 2

8.45–9.00	<i>Ranní káva</i>	Káva, seznam účastníků
9.00–9.10	Privítání	PPT prezentace nebo program (den 1 a den 2) na flipchartu
9.10–10.00	I: cizinci v mém městě – různorodá realita	Dárek pro hosta
10.00–10.15	J: Migrace a integrace ve strategických dokumentech státu a obce	PPT prezentace
10.15–10.30	<i>Přestávka na kávu</i>	<i>Káva, občerstvení</i>
10.30–10.45	L: formulování cílů integrační politiky I	Jeden flipchart pro každou skupinu (skupiny jsou obvykle 4)
10.45–12.00	L: pokračování formulování cílů (skupinová práce)	Jeden flipchart pro každou skupinu
12.00–13.00	<i>Oběd</i>	
13.00–14.30	L: formulování cílů integrační politiky II	Jeden flipchart pro každou skupinu
14.30–14.45	<i>Přestávka na kávu</i>	<i>Káva, občerstvení</i>
14.45–15.35	L: prezentace výsledků	Jeden flipchart pro každou skupinu
15.35–16.00	M: „Další kroky...“	Jeden flipchart pro každou skupinu
16.00–16.30	N: Shrnutí a zpětná vazba	

4.2.2 VARIANTA B (JEDNODENNÍ WORKSHOP) A VARIANTA C (2 X 4 HODINY)

Čas varianta B	Čas varianta C	Modul	Potřebné pomůcky
8.30–9.00	15.30–16.00	A: Přivítání a registrace účastníků	Káva, seznam účastníků
9.00–9.15	16.00–16.15	B: Zahájení	
9.15–9.30	16.15–16.30	C: Představení struktury workshopu	
9.30–9.50	16.30–16.50	D: „Migrování po místnosti“	4–6 velkých papírů A 4 nebo A 3 s nápisy (město XY, okres, ČR, Slovensko, zbytek Evropy, mimo Evropy) Velký prostor, mikrofon
9.50–10.20	16.50–17.20	E: Hodnocení kvality soužití	2 papíry A3 nebo A4, případně lepicí pásma 2 menší kartičky a 1 fixa pro každého účastníka workshopu Velký prostor, mikrofon
10.20–10.40	17.20–17.40	<i>Přestávka</i>	<i>Občerstvení</i> (facilitátoři využívají čas během představy pro clusterování výsledků)
10.40–11.00	17.40–18.00	F: Kvíz a prezentace „Migrace a integrace v našem městě“	PPT prezentace, projektor, plátno Čokoláda pro účastníky kvízu
11.00–11.15	18.00–18.15	G: Prezentace oblasti (a následně diskuse)	Jeden flipchart pro každou skupinu (skupiny jsou obvykle 4)
11.15–12.15	18.15–19.15	H: částečná SWOT – Co tady funguje a co naopak schází?	Jeden flipchart pro každou skupinu
12.15–13.15	19.15–19.30	<i>Oběd</i> (u varianty C místo oběda krátké shrnutí prvního dne (modul K))	
N/A	Den 2: 16.00–16.15	Přivítání / Rekapitulace prvního dne	PPT prezentace nebo program na flipchart
13.15–13.30	16.15–16.30	J: Prezentace: zkušenosti ze zahraničí a možnosti financování integračních projektů	PPT prezentace, projektor, plátno
13.30–14.15	16.30–17.15	L: formulování cílů integrační politiky I	
14.15–15.00	17.15–18.00	L: pokračování formulování cílů (skupinová práce)	
15.00–15.20	18.00–18.20	<i>Přestávka na kávu</i>	
15.20–16.00	18.20–19.00	L: formulování cílů integrační politiky II	
16.00–16.30	19.00–19.30	L: prezentace výsledků	
16.30–16.45	19.30–19.45	N: Shrnutí a zpětná vazba	

4.2.3 VARIANTA D (4 HODINY)

Čas varianta 3	Modul	Potřebné pomůcky
15.30–16.00	A: Přivítání a registrace účastníků	Káva, seznam účastníků
16.00–16.10	B: Zahájení	
16.10–16.20	C: Představení struktury workshopu	
16.20–16.30	D: „Migrování po místnosti“	4–6 velkých papírů A 4 nebo A 3 s nápisy (město XY, okres, ČR, Slovensko, zbytek Evropy, mimo Evropy) Velký prostor, mikrofon
16.30–16.45	E: Hodnocení kvality soužití	2 papíry A3 nebo A4, případně lepící pásmo 2 menší kartičky a 1 fixa pro každého účastníka workshopu Velký prostor, mikrofon
16.45–17.00	<p>Představení úkolů (v závislosti na konkrétní situaci)</p> <p>Cílem může být vypracovat návrhy pro jednu konkrétní oblast (například fungování nového nízkoprahového centra) nebo komentování návrhů (tzv. seminář zaměřený na zprostředkování zpětné vazby). Z důvodu potřeby přizpůsobit workshop specifickým a konkrétním účelům nebudeme tuto aktivitu detailně popisovat. I v případě následujících aktivit je třeba počítat s velkými modifikacemi podle účelů workshopu.</p>	
17.00–18.00	H: nekompletní SWOT analýza – Co v naší obci funguje a co tu naopak chybí?	Jeden flipchart pro každou skupinu
18.00–18.20	<i>Přestávka</i>	
18.20–19.45	L: formulování cílů integrační politiky I	Poznámka: Podle počtu účastníků a šíře tématu workshopu lze alternativně pracovat také společně v jedné velké skupině.
19.45–20.00	N: Shrnutí a zpětná vazba	

5.

POPIS JEDNOTLIVÝCH MODULŮ

V další fázi představíme jednotlivé moduly, ze kterých se skládají jednotlivé varianty workshopů. V některých případech se liší časová dotace podle zvolené varianty. Souvisí to jak s potřebou workshopů (struktura dvoudenního workshopu se vysvětluje déle než strukturu čtyřhodinového workshopu) tak i s očekáváním, že ve dvoudenní variantě bude více prostoru pro diskusi a otázky účastníků. Uvedené příklady časových dotací jsou pouze orientační. Facilitátoři musí uchopení moduly vlastním způsobem, který se do jisté míry může od navrhovaného formátu lišit jak po stránce časové tak i obsahové.

5.1 A: PŘIVÍTÁNÍ A REGISTRACE ÚČASTNÍKŮ

Časová dotace:	Varianta A	15–30 min
	Varianta B/C	15–30 min
	Varianta D	15–30 min
Cíl:	Přivítat účastníky. Dbát na administrativní povinnosti (registrace, zajistit dostatečnou viditelnost donora). Identifikovat důležité osoby.	
Popis:	Příprava sálu by měla být dokončena včas, aby se facilitátoři mohli věnovat přicházejícím hostům.	
Poznámky:	Doporučujeme zajištění kávy a vody ještě před začátkem workshopu.	

5.2 B: ZAHÁJENÍ

Časová dotace:	Varianta A	15 min
	Varianta B/C	15 min
	Varianta D	15 min
Cíl:	Přivítat účastníky. Zdůraznit zájem města o výsledky workshopu. Vysvětlit účel workshopu z pohledu města.	
Popis:	Je žádoucí domluvit zahájení starostou či primátorem, který je tímto do akce přímo zapojen a informován o procesu strategického plánování v oblasti integrace cizinců.	
Poznámky:	Doporučujeme zahájení s politickým vedením města dopředu podrobněji domluvit, aby jeho sdělení posílilo účel workshopu.	

5.3 C: PŘEDSTAVENÍ STRUKTURY WORKSHOPU

Časová dotace:	Varianta A	15 min
	Varianta B/C	15 min
	Varianta D	10 min
Cíl:	Účastníci by měli získat jasnou představu o tom, co je čeká a jak workshop funguje. Doporučíme účastníky upozornit, že během workshopu nebudou jen sedět a poslouchat, ale také se hýbat a že jádrem celého workshopu je skupinová práce.	
Popis:	Otázka: Jaká máte očekávání? (odpovědi na flipchart) Vysvětlení struktury workshopu na flipchartu nebo ppt prezentaci * Volná diskuse o tom do jaké míry očekávání účastníků a struktura koresponduje. Důležité je vysvětlit princip dokumentace workshopů („vše, co vznikne na flipchartech, bude ořčeno, přepsáno a zanalyzováno a na tomto základě vznikne dokumentace, která může posloužit jako jádro strategického dokumentu města“).	
Poznámky:		

5.4 D: „MIGROVÁNÍ PO MÍSTNOSTI“

Časová dotace:	Varianta A	30 min
	Varianta B/C	20 min
	Varianta D	10 min
Cíl:	Uvolnění atmosféry. Účastníci se během cvičení vzájemně poznávají. Obsahově je cílem cvičení upozornit na to, že migrace je přirozenou součástí života. Facilitátor upozorňuje na to, že rozdělení světa na starousedlíky a cizince je příliš zjednodušující, protože mnoho z nás se už během svého života stěhovalo.	
Popis:	Facilitátor umístí do různých částí místnosti na zem 5–6 listů papírů A4 s následujícími popisy: tady, stejný okres, Česko, (Slovensko), jiný stát v Evropě, mimo Evropu. Facilitátor požádá všechny účastníky, aby se postavili na místo, kde se narodili jejich rodiče (vzdálenější místa pokud jsou oba rodiče z různých vzdálených míst). Následně dostanou účastníci další otázky k pohybu mezi skupinami: a) Kde jste získali vzdělání? b) Odkud je Váš partner? c) Kde chcete bydlet za 20 let? U každého mezičlánku by se facilitátor měl neformálně vyptat 1–2 osoby z každé skupiny na konkrétní místa.	
Poznámky:	V některých místech lze na základě tohoto cvičení poukázat na určitou disproporci mezi nemobilním vedením města (často z dlouhodobě ukotvených rodin) a zbytkem populace, která je často více mobilní, než je v místě vnímaná i jak vnímá sebe sama.	

5.5 E: HODNOCENÍ KVALITY SOUŽITÍ

Časová dotace:	Varianta A	50 min
	Varianta B/C	30 min
	Varianta D	15 min
Cíl:	<p>Motivovat všechny účastníky workshopu se k tématu vyjádřit</p> <p>Zahájit mapování a hodnocení situace hravým způsobem</p> <p>Určit prioritní oblasti pro další práce</p> <p>Pokračovat ve vzájemném seznamování účastníků</p>	
Popis:	<p>1. Na začátku vyzve facilitátor účastníky, aby se postavili na takové místo na škále (imaginární linie nebo k tomu účelu rychle lepící páskou na podlahu nalepené) mezi bodem „plus“ a bodem „minus“, které vyjadřuje hodnocení kvality soužití mezi většinovou populací a cizinci v obci. „Plus“ znamená „velmi dobré“ a „minus“ „velmi špatné“. Facilitátor potom obchází účastníky na linii a vyzve je, aby vysvětlili, proč stojí tam, kde zrovna stojí. Poznámka: U větších skupin je nezbytné, aby byl maximálně využit prostor místnosti (ideálně na délku), aby vynikl vizuální efekt zobrazovaných vyjádření pocitu nebo hodnocení situace účastníky.</p> <p>2. Další otázka: „Jak vnímáte roli města? Dělá město pro integraci cizinců hodně nebo naopak málo? Facilitátor přitom znovu obchází účastníky a vyzve je, aby vysvětlili, proč stojí tam, kde stojí.</p> <p>3. Na podlaze je zhruba 6 cedulek s názvy oblastí, které korespondují s hlavními oblastmi či sektory integrační politiky: jazyk, vzdělávání, práce, politika / úřad, sociální služby, kultura, informovanost, bezpečnost, jiné. Účastníci se přesunou k nápisu, který reprezentuje oblast, ve které pracují nebo ve které jsou aktivní. Facilitátor potom obchází skupiny a vyzve některé z nich, aby vysvětlili, kde pracují.</p> <p>4. Poslední otázky: „A teď jděte, prosím, k cedulce pro oblast, kterou Vy osobně považujete za nejdůležitější.“ (nemusíte nutně vybrat oblast, kde sami pracujete)</p> <p>5. Účastníci dostanou papíry (A5 nebo A6 – jeden červený a jeden zelený). Ve skupinách o dvou osobách (či jednotlivě) napíší na červený papír problémy a na zelený papír „věci, které tady naopak fungují“ U kratších variant workshopů (B, C, D) skončí toto cvičení zde a následuje přestávka, během které facilitátoři roztřídí podněty účastníků do nadřazených kategorií (clusterů) – např. podněty typu „doučování češtiny u dětí“ či „časově dostupné kurzy češtiny pro nově příchozí cizince“ do nadřazené kategorie „jazyk“. U delší varianty (varianta A) účastníci vysvětlují, co napsali. K některým bodům je možná kratší diskuse. Cedulky se nalepí na flipchart nebo na jiný velký papír.</p> <p>Na závěr dostane každý účastník tři samolepící tečky (též je možné tečkovat fixem, jen je třeba upozornit, že v takové variantě chybí kontrola, zda někdo nepostupoval proti zadání a nehlasoval tečkami proti pravidlům) a ty nalepí k tématům, která považuje za nejdůležitější či nejpálčivější (celkem 20 min). Následuje přestávka a občerstvení a čas pro roztřídění (clustering) podnětů (facilitátoři).</p>	
Poznámky:		

5.6 F: KVÍZ A PREZENTACE „MIGRACE A INTEGRACE V NAŠEM MĚSTĚ“

Časová dotace:	Varianta A	35 min
	Varianta B/C	20 min
	Varianta D	
Cíl:	Cílem je předat účastníkům odborné informace k tématice workshopů zábavnou formou.	
Popis:	Facilitátor workshopu připraví v přípravné fázi data o cizincích v daném městě. Jednou z interaktivních metod prezentace těchto dat je kvíz, který kombinuje otázky pro 4 náhodně vybrané účastníky (ideálně dobrovolníky) workshopu s prezentací odbornějších informací. V případě dvoudenní varianty workshopu doporučujeme na tuto aktivitu navázat řízenou diskusí.	
Poznámky:	Místo kvízu je možné přizvat externího výzkumníka, který situaci ve městě zná a odborně o ní preferuje (včetně řízené diskuse) a ohodnotí situaci i v kontextu vývoje v celé ČR) Příklad struktury kvízu najdete níže.	

Kvíz – příklad z integračního workshopu v Karlových Varech

Quiz Time!

Otázka 1

Kolik cizinců žije v České republice?

- A 37 000
- B 112 000
- C 448 000
- D 1 200 000

Otázka 2

celkový počet (mimo ČR v roce 2014): 448 737 lidí

Podíl cizinců: 4,4 %

Jaký je podíl cizinců v Karlových Varech?

- A 3,2 %
- B 6,4 %
- C 10,4 %
- D 31,5 %

Otázka 3

Podíl cizinců v Karlových Varech (mimo ČR v roce 2014): 5 355

Které české město má největší podíl cizinců?

- A Praha
- B Karlovy Vary
- C Brno
- D Cheb

Která městská část má největší podíl cizinců?

- A Praha
- B Karlovy Vary
- C Brno
- D Cheb

Otázka 4

Počet cizinců dle státní příslušnosti v Karlových Varech – pls doplň graf

Jednou z podmínek pro získání stálého občanství ČR od roku 2014 je:

- A znalost českých reálií
- B min střední vzdělání
- C věk: 18 - 54
- D manželství s obč. ČR

Jednou z podmínek pro získání stálého občanství ČR od roku 2014 je:

- A znalost českých reálií
- B min. střední vzdělání
- C věk: 18 - 54
- D manželství s obč. ČR

Otázka 5

občanství (mimo ČR) celkem: 33 021

Jak se řekne vietnamsky „děkuji“?

- A Tôi không hiểu
- B Tôi biết
- C Cảm ơn
- D Chúc ngủ ngon

Jak se říká vietnamsky „děkuji“?

- A Tôi không hiểu
- B Tôi biết
- C Cảm ơn
- D Chúc ngủ ngon

Otázka 6

Děkujeme 😊

5.7 G: PREZENTACE OBLASTÍ (A NÁSLEDNÁ DISKUSE)

Časová dotace:	Varianta A	30 min				
	Varianta B/C	15 min				
	Varianta D	15 min				
Cíl:	<p>Představení oblastí pro skupinovou práci, jež byli vybrány na základě podnětů účastníků workshopu (modul E) a během přestávky rozříděny facilitátory do jednotlivých oblastí.</p> <p>Hlavní cíl je rekapitulace procesu určení priorit. Přitom by nikdo z účastníků neměl mít pocit, že se „jeho“ téma(ta) během procesu prioritizace a rozřídění do oblastí vytratily. V případě, že někteří účastníci nejsou spokojeni se zařazením svých témat, je možné název nebo zaměření některých skupin po vzájemné dohodě modifikovat.</p>					
Popis:	<p>Facilitátoři by měli na začátku zdůraznit, že nejen obsah, ale i celá struktura strategického dokumentu, vychází pouze z pohledů a preferencí účastníků samotných. Facilitátoři představí na flipchartech oblasti, ve které rozřídili podněty na „pozitivní“ a „negativní“ podněty, které účastníci psali na kartičky. V případě potřeby je i zde prostor pro obsahovou diskusi. Pro další skupinovou práci doporučujeme strukturovat prezentaci podnětů na flipchartech následně:</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;">Oblast: např. „Jazyk“, „Vzdělání a Jazyk“ nebo „Kultura a volný čas“</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">Pozitivní podněty</td> <td style="text-align: center;">Negativní podněty</td> </tr> </table>		Oblast: např. „Jazyk“, „Vzdělání a Jazyk“ nebo „Kultura a volný čas“		Pozitivní podněty	Negativní podněty
Oblast: např. „Jazyk“, „Vzdělání a Jazyk“ nebo „Kultura a volný čas“						
Pozitivní podněty	Negativní podněty					
Poznámky:	<p>V praxi se osvědčilo, vede-li každou pracovní skupinu facilitátor, který je součástí týmu. V takovém případě určí počet facilitátorů počet pracovních skupin. Další omezení je počet účastníků workshopů. Nedoporučujeme pracovat ve skupině s méně než 4 účastníky.</p> <p>Facilitátoři mohou zvážit dva postupy: První možnost (doporučujeme zejména pro varianty B, C) je zohlednění počtu budoucích pracovních skupin už při rozřídění. Druhou možností je pracovat s větším počtem kategorií a vybrat nejdůležitější pomocí prioritizace. Za tímto účelem dostane každý účastník tři barevné samolepící body (či dostane možnost namalovat 3 tečky fixou na flipchart), kterými může označit oblasti, jež považuje za nejzákladnější (časová náročnost 10–15 minut).</p>					

5.8 H: SWOT ANALÝZY V JEDNOTLIVÝCH OBLASTECH

ČÁST 1: CO V NAŠEM MĚSTĚ FUNGUJE A CO ZDE NAOPAK SCHÁZÍ?

Časová dotace:	Varianta A	60 min
	Varianta B/C	60 min
	Varianta D	60 min
Cíl:	<p>Strategické úvahy by měly vycházet z toho, co v obci už je a funguje. Z toho důvodu je důležité mapovat, co v jednotlivých oblastech už existuje. V první části SWOT analýzy („strengths, weaknesses, opportunities, threats“, tedy silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby) hodnotí účastníci situaci. Mohou přitom vycházet z podnětů z modulu G.</p>	
Popis:	<p>Pracovní skupiny stojí u flipchartů, které stojí v různých rozích místnosti. Na flipchartech visí na začátku výsledky modulu G. Facilitátor vysvětluje, jak mají účastníci postupovat:</p> <p>Na flipchartech na levé straně představit „aktivity, organizace, programy atd.“ které v obci již fungují a na pravé straně „nedostatky, chybějící služby a problémy“.</p> <p>Je důležité psát čitelně, protože výstupy z workshopů jsou základem pro dokumentaci a interpretaci výsledků.</p>	

Popis:	Název oblasti	
	Co funguje?	Co chybí?

Poznámky:		

5.9 I: SWOT ANALÝZY V JEDNOTLIVÝCH OBLASTECH

ČÁST 2: JAKÉ VIDÍME PŘÍLEŽITOSTI A HROZBY?

Časová dotace:	Varianta A	45 min										
	Varianta B/C	N/A										
	Varianta D	N/A										
Cíl:	Cílem cvičení je se dívat na současné silné a slabé stránky (výsledky modulu H) ve vztahu k budoucímu vývoji ve městě jako na příležitosti a hrozby. Modul může účastníkům pomoci poznat potenciál, který se obci už v současnosti nalézá, ale i potenciální rizika, která nemusejí být momentálně zřejmá.											
Popis:	<p>Na začátku této části workshopu vysvětluje facilitátor vztah (a rozdíl) mezi silnými stránkami („Co v naší obci funguje“) a příležitostmi a mezi slabými stránkami („Co v naší obci chybí“) a hrozbami. Doporučíme při vysvětlení úkolu využít jeden praktický příklad.</p> <p>Následně vyplní účastníci na flipchartech následující strukturu:</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th colspan="2">Název oblasti</th> </tr> <tr> <th>Příležitosti</th> <th>Hrozby</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">...</td> <td style="text-align: center;">...</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">...</td> <td style="text-align: center;">...</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">...</td> <td style="text-align: center;">...</td> </tr> </tbody> </table> <p>Na závěr prezentuje každá skupina nejdůležitější body (max. 3 min / skupina).</p>		Název oblasti		Příležitosti	Hrozby
Název oblasti												
Příležitosti	Hrozby											
...	...											
...	...											
...	...											
Poznámky:												

5.10 J: PREZENTACE: ZKUŠENOSTI ZE ZAHRANIČÍ A MOŽNOSTI FINANCOVÁNÍ INTEGRAČNÍCH PROJEKTŮ

Časová dotace:	Varianta A	45 min
	Varianta B/C	15 min
	Varianta D	(15) min
Cíl:	Modul J poskytne účastníkům inspiraci a praktické informace ohledně zkušenosti jiných českých a zahraničních měst v oblasti integrace. Zároveň nabídne informace o možnostech financování integračních aktivit ze státních a evropských fondů.	
Popis:	Modul má charakter prezentace, kterou připravuje facilitátor. Jako určitý (zkrácený a neaktuální) vzor může sloužit prezentace z IW Karlovy Vary, který uvádíme níže.	
Poznámky:		

Fundraising

Jak získat zdroje?

- Různé zdroje pro různé druhy žadatelů
- 3 cesty pro identifikace potenciálních donorů:

1. Studium grantových výzev

2. Fondy EU – Plány pro další operační období

3. Analýza podobných projektů – způsob financování

- Některé projekty nelze financovat bez externích zdrojů či vlastního kofinancování

Studium grantových výzev

- Grantové kalendáře, například: od Agentury pro sociální začleňování
http://www.socialni-zaclenovani.cz/index.php?option=com_k2&view=item&id=82:grantovy-kalendar&Itemid=12
- Přímo na stránkách různých nadací a fondů například: Evropský sociální fond
<http://www.esfcr.cz/>

Ministerstvo vnitra ČR: „Projekty obcí na podporu integrace cizinců na lokální úrovni“ (dříve tzv. Energentní projekty)

Grantové výzvy: <http://www.mvcr.cz/dotace-a-granty.aspx>

Od roku 2007 podpora integračních aktivit vznikla. (Operační program Integrace cizinců do společnosti 2004-2010)

Účelové pro účely, jako:

- vzdělávací programy pro veřejnost/migranta
- nabídka výměrného bydlení cizinců

Typy:

- Průběh či ukončení státního ústavního vzhledu
- prevence trestné činnosti
- bojování s rasovou diskriminací
- bojování s rasovou diskriminací

Období akce/projektu:

- průběh akce/projektu musí být v souladu s 121 článkem

Kofinancování akce/mo. 30 % z veřejných zdrojů. Odlišnost vyhlášení grantových výzev 2015

Louny:

- překlad obecně závazných místních vyhlásek do vietnamštiny
- distribuce do viet. obchodů a restaurací, publikováno na webu MÚJL

Chomutov:

- Informační karty pro občany na magistrátním webu
- (6 jazykových verzí)
- info o městě, městské instituce, politické otázky, životní situace

Pízeň

(multikulturní spolupráce)

- otevření kurzy českého jazyka v různých úrovních pokročilosti
- semináře na posílení kompetencí pedagogů v oblasti práce s žáky – cizinci
- kurzy občanských požitkových dovedností pro občany
- kurzy podnikatelského minima pro občany
- zajištění bezplatného právního poradenství pro občany z terénu subdotace NNO OPV (a další posílení spolupráce MÚJL s NNO)
- sportovní – kulturní akce pro veřejnost například Multikulturní festival ŽIVÝ ZÁZNĚN V PÍZEŇI, Vánoční multikulturní setkání
- vícejazyčné kurzové a komunikační karty, žebříček jazykové karty a žebříček jazykové karty – distribuováno do nemocnic a ordinací.

5.11 K: REKAPITULACE + ZPĚTNÁ VAZBA

Časová dotace:	Varianta A	30 min
	Varianta B/C	15 min (jen u var. C)
	Varianta D	
Cíl:	Závěrečný modul prvního dne nabízí účastníkům shrnutí prvního dne workshopu. Zároveň krátce představí, jak bude práce pokračovat ve druhé polovině workshopu. Důležitým momentem je přitom ponechání dostatečného prostoru pro komentáře účastníků k průběhu workshopu, které dávají facilitátorům možnost zohlednit pohled účastníků při přípravě dalšího dne. Hodnocení by se nemělo věnovat jen kvalitě workshopu, ale zejména spokojenosti s výsledky společné práce a odhadu realizovatelnosti návrhů.	
Popis:	<p>Doporučený průběh:</p> <p>Pokud je účast během workshopu relativně stabilní a pokud účastníci reagovali na <i>interaktivní cvičení v dopoledním programu pozitivně, doporučujeme zahájit interaktivním cvičením i poslední modul dne, během kterého se účastníci znovu postaví na škálu mezi PLUS („mnoho“ a MINUS (velmi málo) ve vztahu k otázce: Kolik z nápadů a návrhů, které jsme zde diskutovali, se podle Vás podaří uskutečnit v následujících třech letech?</i></p> <p>Následuje krátká řízená diskuse. Další postup:</p> <p>Na základě materiálu z modulu C (struktura dne jako ppt či napsaná na flipchart) přijde na řadu krátká rekapitulace dne, při které facilitátor zdůrazní, jak na sebe jednotlivé aktivity navazovaly (max. 5 minut).</p> <p>Co nás čeká zítra (příště)? (Prezentace struktury na stejném mediu (ppt či flipchart) Jak budou výsledky dnešní práce využity v pokračování workshopu?</p> <p>Evaluační kruh s účastníky (nebo jiný, volnější formát) – jak se Vám workshop líbil? Splnil Vaše očekávání? Jak jste spokojeni s výsledky práce? Co Vás překvapilo? Co bude možné využít v praxi?</p>	
Poznámky:		

5.12 L: PŘIVÍTÁNÍ / REKAPITULACE PRVNÍHO DNE

Časová dotace:	Varianta A	15 min
	Varianta B/C	15 min (jen u var. C)
	Varianta D	N/A
Cíl:	Noví účastníci, kteří nebyli přítomni v první části programu, měli získat stručný přehled o struktuře celého workshopu. Zároveň je potřeba představit program workshopu všem účastníkům.	
Popis:	PPT prezentace nebo flip chart z modulu C, rozšířen o informace o struktuře dnešního programu.	
Poznámky:		

5.13 M: CIZINCI V MÉM MĚSTĚ – RŮZNORODÁ REALITA

Časová dotace:	Varianta A	50 min
	Varianta B/C	–
	Varianta D	–
Cíl:	Často je otázka integrace vnímána především jako otázka spojená se sociálními službami. Realita migrace je ale mnohem různorodější. Cílem modulu J je upozornit na to, že cizinci zdaleka nejsou jen potenciálními příjemci pomoci, ale že se mezi cizinci najde množství osob, které naopak mohou výrazně přispět do místní ekonomiky a kultury svými znalostmi. Modul zároveň účastníkům nabízí příležitost prodiskutovat některé předpoklady a návrhy, o kterých se více diskutovalo během workshopu.	
Popis:	<p>Na začátku (cca 10 min) mluví facilitátor o tom, že realita migrace je mnohem pestřejší než jak ji obvykle veřejnost vnímá:</p> <ul style="list-style-type: none"> Vzdělanostní složení migrační populace Otázka (ne-)uznání kvalifikace Určitá změna paradigmatu v migrační politice v západních zemích – od soustředění na problémy k objevení a rozvoj potenciálů spojené s migrací Globální soutěž o nejlepší talenty a mozky - můžeme na strategii pro integraci cizinců hledět i v kontextu podpory podnikání a místní hospodářské politiky <p>Potom facilitátor představí hosta. V ideálním případě by se mělo jednat o (vysokoškolsky) vzdělaného cizince, který žije v České republice. S touto osobou proběhne řízený rozhovor, během kterého mohou účastníci klást otázky. Rozhovor se může zabývat například následujícími okruhy:</p> <ul style="list-style-type: none"> Důvody jeho/její migrace První kontakty a první zkušenosti s českými institucemi Zkušenosti s místní radnicí Pohled na školství (je-li relevantní) Zájem o místní politiku Zkušenosti s pracovním kolektivem <p>Na závěr hostovi poděkujeme.</p>	
Poznámky:	V závislosti na místní situaci lze setkání s cizincem (nebo jiným hostem) využít i pro jiná témata (například komunikace s vietnamskou menšinou, islamofobie, práce s veřejností, boj s předsudky atd.).	

5.14 N: MIGRACE A INTEGRACE VE STRATEGICKÝCH DOKUMENTECH STÁTU A OBCÍ

Časová dotace:	Varianta A	15 min
	Varianta B/C	N/A
	Varianta D	N/A
Cíl:	Cílem aktivity je poukázat na to, že se na práce účastníků ve workshopu vztahují různé už existující dokumenty na státní (a případě i obecní) úrovni. Ambicí by však nemělo být jednotlivé dokumenty podrobněji představovat.	
Popis:	PPT prezentace (10 min) a následně prostor pro otázky (5 min)	
Poznámky:	Příklad PPT prezentace na následující straně	

Lokální a národní priority

Výstupy pracovních skupin....

....jak zapadají do širšího kontextu?

Česká republika:

- 90. léta 20. století – integrace cizinců záležitosti Ministerstva vnitra
- 1999 – integrace cizinců se stává součástí vládní politiky (po získání svrchované vlády ČR ze dne 7. března 1999 č. 495), ustavení 13 úřadů, „Základ koncepce integrace cizinců na území České republiky“, vláda klade na sociální aparát integrace cizinců
- 2000 – vznik první Koncepce integrace cizinců, ke které se každoročně vydával zpráva o realitě a postupu na další rok (aktualizace 2006 a 2009)
- leden 2004 – odpovědnost za realizaci a koordinaci Koncepce integrace cizinců byla převedena z Ministerstva vnitra (MNV) na Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV)
- 1. srpna 2008 – odpovědnost za realizaci a koordinaci Koncepce integrace cizinců byla převedena zpět z MPSV na MV, sloužící oddělení integrace cizinců s oddělením migrace MPSV
- 2011 – aktualizovaná Koncepce integrace cizinců – společná studie (přehled aktualizace 2006 a 2009)
- Aktuálně realizovaná podle [Správního řádu ČR ze dne 10. 10. 2013, Pořádku oti. realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců, č. j. 100/2013/S](#)

Praha:

- Integrovaní centrum Praha bylo založeno v březnu 2013.
- Jedním z jeho úkolů je vytvořit **koncepci integrace cizinců na území hl. m. Prahy**, ve spolupráci s místními NNO, městem a jeho částmi (v rámci tzv. Platformy)
- Pracovní skupiny v rámci Platformy: (1) Vzdělávání, (2) Aktivace, participace a soudrží, (3) Přístup migrantů k veřejným a sociálním službám, (4) Zaměstnání + expertní skupina
- Zpracování **Právních pro oblast integrace cizinců** jako základní pro koncepci integrace cizinců na území hl. m. Prahy

5.15 O: FORMULOVÁNÍ CÍLŮ INTEGRAČNÍ POLITIKY (ÚVOD, SKUPINOVÁ PRÁCE, PREZENTACE VÝSLEDKŮ)

Časová dotace:	Varianta A	celkem 225 min (bez pauz)
	Varianta B/C	celkem 130 min (bez pauz)
	Varianta D	85 min
Cíl:	Cílem hlavního modulu integračního workshopu je formulovat ve vybraných oblastech celkové vizi, konkrétní cíle a určit další kroky k dosažení těchto cílů.	
Popis:	<p>Pro úspěch celého modulu je klíčové pochopení jeho principů účastníky – tedy podrobné vysvětlení postupu na začátku modulu. Doporučujeme facilitátorům být přítom co nejkonkrétněji. Osvědčilo se nám vysvětlit posloupnost kroků na základě jednoho příkladu:</p> <p>Problém: Chybějící kapacity v MŠ</p> <p>Krok 1: Formulace vize</p> <p>Vize 1: situace za rok (snížit počet nepřijatých dětí o polovinu)</p> <p>Vize 2: situace za 10 let (vybudování systému kvalitního předškolního vzdělávání pro děti od 1 roku, který odpovídá reálné potřebě rodičů a dětí)</p> <p>Krok 2: Formulace cílů, které přispívají k naplnění vize</p> <p>Například:</p> <p>Mapování dlouhodobého demografického vývoje obcí</p> <p>Mapování prostorů obcí, které by mohli být využity pro vybudování dalších kapacit předškolního vzdělávání</p> <p>Realizace programů pro další vzdělávání vychovatelů</p>	

Popis:	<p>Pravidla pro účastníky:</p> <p>Neexistuje správný nebo nesprávný návrh či názor. Vše, co někdo ze skupiny navrhne, bude zapsáno.</p> <p>Na závěr opět proběhne prioritizace: Každý člen pracovní skupiny dostane tři nalepovací tečky, se kterými označí cíle, jež považuje za nejdůležitější.</p> <p>Následně se dále rozpracují 3 cíle, které získají nejvyšší počet bodů.</p> <p>Krok 3: Vypracování bodů jako akční plán Ke každému cíli vznikne akční plán, který určuje odpovědnost za potřebné kroky a definuje indikátory pro měření úspěšnosti.</p> <p>Vzor:</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <th colspan="5">Cíl 1: Realizace programů pro další vzdělávání vychovatelů (Příklad)</th> </tr> <tr> <th>Aktivita</th> <th>Odpovědnost</th> <th>Do kdy</th> <th>Finance</th> <th>Indikátor úspěchu</th> </tr> <tr> <td>1. Identifikace grantových výzev</td> <td>Osoby zodpovědné za čerpání dotací</td> <td>Do konce roku</td> <td>N/A</td> <td>Seznam grantových příležitostí</td> </tr> </table> <p>Po vysvětlení úkolu pracují skupiny ve stejném složení jako během modulu H (Případně I). Účastníci také mohou mezi skupinami „migrovat“, avšak při zachování alespoň 4 osob na skupinu.</p>	Cíl 1: Realizace programů pro další vzdělávání vychovatelů (Příklad)					Aktivita	Odpovědnost	Do kdy	Finance	Indikátor úspěchu	1. Identifikace grantových výzev	Osoby zodpovědné za čerpání dotací	Do konce roku	N/A	Seznam grantových příležitostí
	Cíl 1: Realizace programů pro další vzdělávání vychovatelů (Příklad)															
Aktivita	Odpovědnost	Do kdy	Finance	Indikátor úspěchu												
1. Identifikace grantových výzev	Osoby zodpovědné za čerpání dotací	Do konce roku	N/A	Seznam grantových příležitostí												
Poznámky:	<p>Jako alternativu lze určení priorit (na závěr druhého kroku) realizovat i ve velké skupině. Přitom doporučujeme, aby každá skupina krátce představila ve velké plénu své priority. Následná prioritizace se samolepicími tečkami může proběhnout jako „výstava“ během přestávky.</p>															

5.16 P: „DALŠÍ KROKY...“ (DISKUSE)

Časová dotace:	Varianta A	25 min
	Varianta B/C	Jako součást aktivity N
	Varianta D	Jako součást aktivity N
Cíl:	<p>Cílem předposledního modulu je diskutovat s účastníky (v ideálním případě též s vedením města) reálnost a proveditelnost navrhovaných kroků a dohodnout se na strategii pro její zakotvení mezi strategickými dokumenty města. Modul je důležitý pro získání politické podpory pro uplatnění výsledků workshopu. Nabízí se zapojit různé relevantní politické aktéry (například členy sociální komise, zastupitele, radní, osoby zodpovědné za komunitní plánování sociálních služeb atd.).</p>	
Popis:	<p>Přesný formát modulu zaleží na dohodě s městem. Může se například jednat o otevřenou diskusi nebo prezentaci za přítomnosti starosty či primátora.</p>	
Poznámky:		

5.17 Q: SHRNUTÍ A ZPĚTNÁ VAZBA

Časová dotace:	Varianta A	15 min
	Varianta B/C	15 min
	Varianta D	15 min
Cíl:	Ukončení workshopů a získání zpětné vazby.	
Popis:	Účastníci postupně v kruhu krátce okomentují spokojenost s průběhem a výsledky workshopu.	
Poznámky:	Kromě toho doporučujeme využít i písemný evaluační formulář.	

PŘÍLOHY

PŘÍKLAD TEXTU NABÍDKY

Text nabídky najdete např. zde:

<http://helpdesk.migraceonline.cz/cz/integracni-workshopy/nabidka>

PŘÍKLAD DOKUMENTACE WORKSHOPU

Dokumentaci workshopu najdete např. zde:

<http://helpdesk.migraceonline.cz/cz/integracni-workshopy/integracni-workshop-praha-12>

PŘÍKLAD DOPISU STAROSTY

Vážený pane, vážená paní,

dovolte mi pozvat Vás za Multikulturní centrum Praha k účasti na strategickém workshopu v oblasti sociální integrace se specifickým zaměřením na integraci cizinců, kteří jsou obyvateli městské části Praha 12. Strategický workshop proběhne ve dnech 12. 11. 2013 (úterý, 9–17 hod.) a 14. 11. 2013 (čtvrtek, 9–17 hod.) v prostorech Základní školy profesora Švejcara, Mráčkova 3090. Praha 4 – Modřany. Tento workshop připravujeme ve spolupráci s Úřadem městské části Praha 12 a záštitu nad ním převzal starosta Prahy 12 pan Mgr. Petr Prchal.

MČ Praha 12 v současné době pracuje na novém Komunitním plánu rozvoje sociálních služeb na území městské části Praha 12. Vzhledem k lokální situaci je integrace cizinců pro naši městskou část poměrně důležitá výzva, jejíž význam vzhledem k trendům v oblasti migrace v příštích letech bezpochyby dále poroste. Workshop naváže na předchozí úsilí MČ Praha 12 o systematické uchopení této oblasti.

Cílem workshopu, který bude probíhat na základě metodiky inspirované integračními workshopy německé nadace Bertelsmann Stiftung, je dospět pod vedením facilitátorů MKC k definování prioritních bodů, podle kterých budou formulovány potřeby a nastaveny služby ve vznikajícím Komunitním plánu rozvoje sociálních služeb MČ Praha 12. Workshop si rovněž klade za cíl podpořit vytváření mechanismů komunikace, navazování kontaktů a maximalizaci využití potenciálu, kterým aktéři integračního procesu – ať už instituce, či cizinci samotní – disponují.

Vaše osobní účast a účast reprezentantů dalších organizací, které s danou tematikou běžně přichází do styku, je pro úspěch workshopu klíčová. Chceme společně zmapovat situaci, podělit se o informace o aktivitách, které na území městské části již existují, a určit priority pro další práci.

Workshop reflektuje vývojové trendy v oblasti integrace cizinců na národní a celopražské úrovni. Ministerstvo vnitra jako ústřední orgán pro koordinaci integrační politiky v současné době klade důraz na význam lokální dimenze integračního procesu. Hlavní město Praha zároveň intenzivně pracuje na přípravě vlastní celopražské koncepce pro integraci cizinců. Workshop účastníkům poskytne možnost získat aktuální přehled o tématu integrace, získat informace o dalších možnostech financování integračních aktivit a načerpat inspiraci ze zajímavých příkladů pro-integračních opatření realizovaných municipalitami v ČR i v zahraničí.

PŘÍKLAD POZVÁNKY PRO CIZINCE

Vážení spoluobčané,

dovolte mi, abychom vás oslovili jakožto zástupce obyvatel Prahy 12, kteří se do České republiky přistěhovali ze zahraničí a vybrali si k bydlení tuto městskou část. Rádi bychom vám nabídli možnost vyjádřit se k tomu, jak se vám zde žije, co byste tu rádi zlepšili nebo co vám zde chybí.

Chceme vás proto pozvat k účasti na „integračním workshopu“, jehož cílem bude diskutovat a navrhnout strategii Úřadu městské části Praha 12 v oblasti integrace cizinců. Tohoto pracovního setkání se spolu s vámi zúčastní také zástupci Úřadu městské části Praha 12, škol, poskytovatelů sociálních služeb, policie a dalších institucí.

Jelikož dosud neexistují žádné jiné způsoby, jimiž byste se vy – obyvatelé bez českého občanství – mohli zapojit do rozhodování o dění a rozvoji v městské části Praha 12, je velmi důležité a potřebné, abyste se integračního workshopu zúčastnili.

Integrační workshop pořádá občanské sdružení Multikulturní centrum Praha spolu s Úřadem městské části Praha 12 pod záštitou starosty městské části Praha 12, pana Mgr. Petra Prchala.

Integrační workshop bude dvoudenní – první část proběhne v úterý 12. 11. 2013 (9.00–17.00) a druhá část ve čtvrtek 14. 11. 2013 (9.00–17.00). Místo konání: Základní škola profesora Švejcara, Mráčkova 3090, Praha 4 – Modřany.

Máte-li zájem se na tvorbě strategie integrace cizinců v Praze 12 podílet, neváhejte nás, prosím, kontaktovat, budeme se velice těšit na naši spolupráci.

e-mail – jan.ditko@mkc.cz

telefon – 728 657 089

Se srdečným pozdravem

Marek Čaněk

Multikulturní centrum Praha, ředitel

